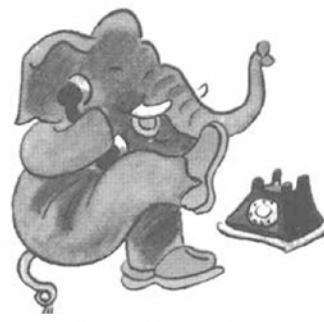

Tamahkâr insan, akıl hayvan...

Ecem Nida DİNÇTÜRK

Biz direnişin ardından çocuk edebiyatı külliyyatının peşine düşmüşken, Pakize Özcan ve Erich Kästner küçük okurlara tam da yerine rastgelen, güçlü imgelerle dolu hayvan hikâyeleri sunuyor. Güç sahibi olmanın getirdiği zaafıların ve iktidar ilişkilerinin ince ince tiye alındığı öyküler bunlar.

Karşımızda biri iyi dilekle başlayan, biri de iyi dilekle son bulan iki kitap var: Pakize Özcan'ın "Ülkemdeki tüm meraklı çocuklara" ithafıyla başlayan *Gücünü Yitiren Kral*'ı ve Erich Kästner'in "Okumaktan hiç vazgeçmemen dileğiyle" cümlesiyle son bulan *Hayvanlar Toplantısı*. Bu iki kitaba giriş sağlayan ve nihayet veren bu cümleler, en az kitapların anlattıkları kadar değerli. Çünkü bildiğimiz üzere toplumlar ve bireyler için özgürlük yolu esasında meraktan, daha doğrusu sorgulama cüretinden geçiyor.

Bu iki kitap farklı dönemlerde, farklı kıtalarda, farklı kişilerce kaleme alınmış olsa da meramları ortak: hayvanlar üzerinden bir beşeri sistem eleştirisi. Özcan da Kästner de hayvanlarca tertip edilmiş toplantılar üzerinden, insanlar tarafından çözümsüzleştirilmiş sorunlara eleştiri getiriyor.

UMUT KESİLENLER AYAKLANIYOR!

Gücünü Yitiren Kral'da tüm saygınlığını ve kuvvetini yitirmiş, bu zayıflığından istifade ederek tahtına göz koymuş leş yiyicilere de öfkesiyle savaş açmış bir "aslan-kral" ile karşı karşıyayız. Bu öfke nöbetine karşılık, sorunların barışçıl bir yöntemle çözülme çabasını yine bir bilgene, baykuşa borçluyuz. Baykuş, aslanın öfkesinden sakınıp orman halkını korumak adına, aslana ılıman yaklaşıyor ve onu gücünü tekrar ele geçirdiğini göstermek için, tüm orman hayvanlarını davet ettiği bir toplantı yapmaya ikna ediyor. Fakat toplantı, kralın hiç de ummadığı bir çizgide ilerliyor.

Tekele geçmiş orman ekonomisinden, "ayıya dayı deme" hadisesinin kanlı canlı vücut buluşuna, soykırımlardan nefret söylemlerine kadar pek

çok şey halk tarafından bu toplantıda dile getiriliyor. En sonunda, çok yakın tarihte hepimizin birebir şahit olduğu olayın bir örneği yaşanıyor ormanda: Çoktan umut kesilenler ayaklanıyor ve "Kahrolsun bağız şeyler!" demeye başlıyor.

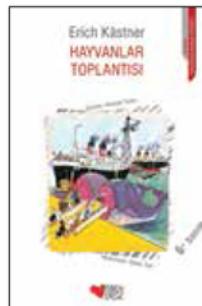
Tabii bu arada kitaptaki güçlü simgelerden söz etmemek olmaz. Örneğin, haber iletme görevini üstlenen başgüvercinin ülke sorunlarına pek karışmama kaygısı, ormanda etliye sütlüye dokunmayan hayvanları el üstünde tutması ve tüm bunlar için "kral"dan onur madalyası kazanmış olması, yetişkin okurun yüzünde acı bir tebessüm bırakıyor ve bize yakın dönemde, hiç olmayacak zamanlarda ekranları işgal eden sevimli penguelleri hatırlatıyor!

Bir tarafta bunlar olup biterken diğer tarafta Kästner'in kaleminde, insanların çözümsüz konferansları karşısında sabırları tükenen ve dünyaya barış getirmeyi görev edinen "akıl" hayvanlar var. İnsanlar, sonuçsuzluğu düstur edinmiş toplantılarından 80 kusuraucusu için hazırlık yapılarak, Çad Çölü civarından çıkıp kısa sürede tüm dünyaya hayvanları arasında

bir haber yayılıyor: "Dört hafta sonra bugün Hayvanlar Gökdeleni'nde bir konferans var."

Hayvanlar ilk ve son kez yapmaya karar verdikleri bu toplantıyı en çok "insan-çocuklar" için tertip ediyorlar, çünkü onların hâlâ kirlenmediğine, sonsuz barış umudunun onlarda saklı olduğuna inanıyorlar. Durum böyle olunca, yapılan çağrıya hiçbir hayvan kayıtsız kalamıyor. Resimli kitaplardan ünlü hayvan figürleri mi dersiniz, kutup sakinleri ya da okyanus derinliklerinde hiç karşılaşmadığımız deniz canlıları mı... Hepsi bu ulvi görev için tüm imkânlarını kullanarak Hayvanlar Gökdeleni'ne geliyor. Yapılan toplantıdan devlet düşüncesine son verilmesi gerektiği sonucu çıkınca insanlar, özellikle yöneticiler bu karara riayet etmiyorlar. Hayvanlar ise ikna edici güç olarak çeşitli yöntemler denemeye başlıyor. Bu yöntemler neler diye soracak olursanız, hayır, söylemeyeceğim. Ama siz kesin okuyun, yakın zamanda belki bizzat içinde olduğunuz olayları, direnişin yaratıcı, farklı yollarını hatırlatacak size.

Hayvanlar Toplantısı
Erich Kästner
Resimleyen: Walter Trier
Çeviren: Hüseyin Tüzün
Can Çocuk Yayınları, 92 sayfa

Gücünü Yitiren Kral
Pakize Özcan
Resimleyen: Mustafa Delioğlu
Günüşiği Kitaplığı, 96 sayfa

